
Калієвський Костянтин Васильович 

викладач кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва і хореографії,
аспірант кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв
Київський університет імені Бориса Грінченка,
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник: Берест Роман Ярославович 

доктор історичних наук, професор кафедри режисури
та хореографії факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

Синьок Віра Андріївна 

заслужена артистка України, доцент кафедри хореографії,
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС ІМЕНІ ПАВЛА ВІРСЬКОГО – ФУНДАТОРНА ПАРАДИГМА ТРАНСФОРМАЦІЇ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ В СУЧАСНИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР

Важливим чинником для незалежної України та її нації – бути невід’ємною часткою світової спільноти, інтегруватися в світові культурні процеси. За цих умов питання культурної політики нашої держави стає визначальним у розвитку і взаємозбагаченні духовної, мистецької спадщини усіх народів України [3].

Розглядати феномен соціокультурного проекту Всеукраїнського фестивалю-конкурсу неможливо безпосередньо не приділивши уваги великому митцю хореографії П. П. Вірському, в честь якого і названий цей унікальний мистецький захід.

Павло Павлович Вірський без перебільшення є легендою національного хореографічного мистецтва. Неосяжний внесок в культурну спадщину країни неможливо недооцінити, він – величезний. За свою творчу діяльність Павло Вірський був відзначений званням народного артиста СРСР (1960), Державними преміями СРСР (1950, 1970) і Державною премією України імені Т. Г. Шевченка (1965). Він був нагороджений любов’ю українських глядачів та визнаний у всьому світі.

Перший Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії імені Павла Вірського охопив всю Україну. В I-му і II-му турах взяли участь близько 600 хореографічних колективів усіх систем і відомств. Відповідно до наказу Міністерства культури і мистецтв України № 740 від 03 грудня 2001 року другий (конкурсний) тур фестивалю-конкурсу відбувся у лютому-червні 2003 року в містах Львові, Житомирі, Дніпропетровську, Києві, Полтаві, Харкові, Одесі, Херсоні, Сімферополі і Севастополі. Ці показники свідчать про велику любов та шану до народного танцю.

До складу журі увійшли провідні діячі культури і мистецтва: народні артисти України В. В. Вантух, В. С. Вірська, Б. М. Колногузенко, М. П. Коломієць, Р. Б. Маліновський, М. С. Гузун, професор О. П. Колосок, доцент С. Г. Забредовський.

Проведення I-го Всеукраїнського фестивалю засвідчило високий творчий потенціал української народної культури, невичерпність її традицій, невичерпність джерел народних традицій. Духовне буття нації, внутрішня глибина взаємозбагачення професійного та аматорського мистецтва підтвердили величезну значущу силу фестивально-конкурсного руху. Демонстрація творчими особистостями, як корифеями хореографії, так і молодими майстрами народного танцю, відтворених найкращих зразків танцювального мистецтва

П. П. Вірського, зробили цей фестиваль феноменом збереження та розвитку української хореографії в цілому.

Митці народно-сценічного танцю свято бережуть перлини минулих доробків та продовжують традиції знаменитих основоположників хореографічного мистецтва, створюючи нові танцювальні полотна. Про це свідчать хореографічні твори «Запорожці» (ансамбль «Донбас»), «Ще живе козацька слава» (ансамбль «Славутич»), «Свято в Карпатах» (Гуцульський ансамбль пісні і танцю), «На Івана Купала» (ансамбль пісні і танцю «Сіверські клейноди»).

I-й фестиваль показав, що український танець посідає провідне місце в репертуарі колективів силових структур: Ансамблю пісні і танцю Збройних Сил України, Балету ансамблю пісні і танцю МВС України.

Завдяки фестивалю вся Україна побачила самотутні народні колективи: Народний ансамбль пісні і танцю «Прикарпаття» селища Отинія Коломийського району Івано-Франківської області, Народний ансамбль пісні і танцю «Лісоруб» селища Великий Бичків Рахівського району Закарпатської області, «Ятрань» (місто Кіровоград), «Юність» (місто Львів), Народний ансамбль танцю «Покуття» Коломийського міського народного дому Івано-Франківської області. Ці колективи мали змогу продемонструвати високу майстерність, професіоналізм та автентичність.

Скарби танцювального мистецтва України, їх збереження та популяризація – є кропіткою працею великої плеяди балетмейстерів аматорських колективів, які організовують фольклорні експедиції для запису народних танців та обрядів, фіксують етнічні діаманти народної творчості. Доказом цьому є поставлені на народних мотивах хореографічні твори: «Гуцулка» (ансамбль «Лісоруб»), «Поважні гості» (ансамбль «Покуття»), «Поворотня» (ансамбль «Ятрань»), «Перепілонька» (ансамбль «Полісянка») та ін.

Особливо яскравими виступами на фестивалі відзначились колективи навчальних закладів культури, і це є дуже важливим, бо не існує жодного хореографічного конкурсу в країні саме такого рівня, де б одночасно, на одній сцені зустрілись аматори, професіонали та студенти фахового профілю. Цей потужний синтез одностудійців – майбутніх спеціалістів, виконавців, викладачів, керівників аматорських хореографічних колективів – є потужною рушійною силою для становлення та розвитку національної хореографічної школи.

Участь у фестивалі-конкурсі колективів національних меншин є важливим чинником єднання народів, бо наша країна є поліетнічною державою.

Сьогодні цей величний проект крокує по нашій країні вже шостий раз, його метою є збереження і розвиток народних традицій хореографії, збагачення професійного і аматорського мистецтва, підвищення художнього рівня балетмейстерських постановок, організаційно-творчої та пошукової роботи фольклорних експедицій, фіксації скарбів танцювального мистецтва України.

Оскільки європейський вектор є стратегічною ціллю нашої держави, постає актуальним питання інтеграції українського наукового і мистецького хореографічного середовища в міжнародні процеси, створення нових інтернаціональних проектів і не тільки на рівні гастролей творчих колективів та участі у фестивальному русі, а й в осмисленні самої природи танцю, збереженні надбань української народної хореографії, та популяризації його у світі [4].

Список використаних джерел:

1. Вірський П. П. У вихорі танцю. Репертуарний збірник: вип. 1. К.: Мистецтво, 1977. 232 с.
2. Вірський П. П. У вихорі танцю. Репертуарний збірник: вип. 2. К.: Мистецтво, 1977. 208 с.
3. Роль народної хореографії в збереженні культурного розмаїття світу. Матеріали науково-практичної конференції. К., 2004. 52 с.
4. Тенденції розвитку народного та сучасного хореографічного мистецтва України. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2018. 79 с.